

Milánkovich András:

Megalakulóban a Nemzeti Humanitárius Koordinációs Tanács

A mai nappal hatályba lépett az árvízhelyzetre reagálva tegnap kihirdetett, Nemzeti Humanitárius Koordinációs Tanácsról szóló kormányrendelet. A jogszabály a korábban kialakított koncepcióval – amelyről május 27-28-án [számlolt be a sajtó](#) – többnyire megegyezik, néhány pontban azonban eltér attól.

De mihez is kapcsolódik a Tanács tevékenysége?

A veszélyhelyzethez. Ennek kezelése során látja el a Tanács a számára megállapított humanitárius jellegű feladatokat. A testület „aktív létszaka” a veszélyhelyzet kihirdetésével kezdődik és legfeljebb a veszélyhelyzet megszűnésétől számított hat hónapig tart (ez utóbbiról a Tanács maga dönt). (Mint arról [beszámloltunk](#), tegnap óta az ország több megyéjére és számos fővárosi kerületre van veszélyhelyzet kihirdetve.)

A testület elnöke az emberi erőforrások minisztere. Tagjai:

- Azok a szervezetek, akik erre megállapodást kötöttek az emberi erőforrások miniszterével,
- az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója,
- a belügyminiszter (mint katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter) által kijelölt állami vezető.

A Tanács feladata, hogy döntsön az állami adománygyűjtő vonalra (1357) és a hozzá tartozó számlára érkező adományok elosztásáról, koordinálja a felhasználásukat, valamint az, hogy összehangolja a résztvevő szervezetek karitatív tevékenységét a veszélyhelyzetben. E döntésekhez a Tanács ülésein jelenlévő tagok többségének a támogató szavazata szükséges. A testület emellett figyelemmel kíséri a veszélyhelyzetben folytatott adományozási gyakorlatot is. A Tanács tevékenysége elméletileg ugyan nem érinti a tagok önállóságát és függetlenségét, azonban a döntéshozatalban való részvételnek „ára” is van: a veszélyhelyzet ideje alatt a résztvevő szervezetek saját adománygyűjtő vonalait lezárják.

Az adománygyűjtő vonal bevételei kizárólag a résztvevő nem-állami szervezeteknek a veszélyhelyzetek kezelése során ellátott humanitárius tevékenységével kapcsolatos kiadásokra használhatók fel. A Tanács tagjai tiszteletdíjban nem részesülnek.

Összefoglalva: legfontosabb, hogy a Tanács veszélyhelyzetben, ideiglenesen a humanitárius célra történő adományozást centralizálja. A részvétel ugyanakkor egyik szervezet számára sem kötelező, hanem a miniszterrel való megállapodáshoz kötött; a szervezetek egyúttal részt vehetnek a döntéshozatalban, a Nemzeti Összefogás Vonalára érkező források elosztásában is. A szabályozás mögött bizonyára az az elgondolás áll, hogy ilyen szituációban a források központi befolyással, de az érintettek bevonásával történő elosztása nagyobb hatékonyságot eredményezhet, mint az egyes szervezetek által

önállóan, összehangolás nélkül megvalósuló modell. Érdemes hangsúlyozni, hogy a Tanács döntéseit szótöbbséggel hozza, összetételébe pedig nem a központi akarat, hanem a szervezetek által is képviselt humanitárius szempontok érvényesülése van belekódolva.

Végül néhány jogilag kiemelendő szempont és érdekesség:

- A Tanács alakuló ülését a miniszternek 10 napon belül össze kell hívnia.
- A Tanács üléseiről jegyzőkönyv készül, így utóbb – ha másként nem, közérdekű adatigényléssel – megismerhető lesz a működése.
- Szigorúbb értelmezéssel csak az adománygyűjtő telefonvonal (a kormányrendelet szóhasználatában: Adományvonal) bevételei vannak a fent ismertetett célhoz kötve; az adott § a számlára érkező adományokat nem fogja át.
- A szervezeti tag Tanácsban való képviselétére a szervezet képviselője által írásban felhatalmazott személy jogosult. Ez alapján maga a résztvevő szervezet képviselője csak akkor képviselhetne a testületben, ha erre saját magát írásban felhatalmazta.